

M-59/2011. Álit 9. janúar 2012

Álit kæruneftndar lausafjár- og þjónustukaupa

Hinn 9. janúar 2012 gaf kæruneftnd lausafjár- og þjónustukaupa svohljóðandi álit í málinu M-59/2011.

I

Álitaefni og kröfugerð

Hinn 8. maí 2011 báðu X og Z, hér eftir nefnd álitsbeiðendur, um álit kæruneftndar lausafjár- og þjónustukaupa vegna viðskipta sinna við Y, hér eftir nefndur seljandi. Gera álitsbeiðendur kröfu til þess að seljandi endurgreiði þeim að fullu allan viðgerðarkostnað vegna viðgerða seljanda á bifreið þeirra, alls að upphæð 146.482 kr.

II

Málsmeðferð kæruneftndarinnar

Með bréfi, dags. 14. júlí 2011, var seljanda gefinn kostur á andsvörum við álitsbeiðninni og var seljanda veittur frestur til 28. s.m. til að koma á framfæri athugasemdum sínum. Engar athugasemdir bárust.

III

Málavextir og rökstuðningur álitsbeiðanda

Álitsbeiðni varðar meintan galla í ABS bremsubúnaði (e. ABS Control Unit) bifreiðar álitsbeiðanda að gerðinni Mitsubishi Pajero, árgerð 2007, fastanúmer xxx 00, og kostnað af viðgerð á umræddri bifreið vegna þessa galla. Benda álitsbeiðendur á að umræddur ABS bremsubúnaður bifreiðarinnar hafi átt að endast lengur en í þrjú ár og því sé um gallaðan hlut að ræða. Telja álitsbeiðendur að seljandi beri ábyrgð á þessum galla en því hafi hins vegar verið mótmælt af hálfu seljanda. Álitsbeiðendur krefjast þess að seljandi greiði allan viðgerðarkostnað vegna lagfæringa á bifreið þeirra sökum gallans alls að upphæð 146.482 kr. Þá benda álitsbeiðendur á að seljandi hafi síðan í nóvember 2010 verið að reyna að komast að því hvað væri að bifreiðinni en án árangurs. Hefur seljanda ekki tekist að greina það vandamál með óyggjandi hætti með tilheyrandi óþægindum og óhagræði fyrir álitsbeiðendur.

Máli sínu til stuðnings sendu álitsbeiðendur, ásamt álitsbeiðni, reikning fyrir framangreindri viðgerð að upphæð 146.482 kr. Inn á umræddan reikning er færð sú athugasemd að samkvæmt honum er greiðandi reikningsins annar en álitsbeiðendur en sú villa orsakast af mistökum af hálfu seljanda við útgáfu reikningsins.

IV

Andsvör seljanda

Seljandi hefur ekki gefið andmæli í máli þessu.

V

Niðurstaða kæruneftndarinnar

Kæruneftnd lausafjár- og þjónustukaupa telur að ágreiningur álitsbeiðenda og seljanda, falli undir valdsvið nefndarinnar, sbr. lög nr. 87/2006 um breytingu á lögum um lausafjárkaup, lögum um þjónustukaup og lögum um neytendakaup og 1. mgr. 7. gr. reglugerðar nr. 766/2006

um kæruneftnd lausafjár- og þjónustukaupa. Ágreiningur aðila fellur undir lög nr. 48/2003 um neytendakaup.

Við afgreiðslu málsins hefur kæruneftndin leitað aðstoðar sérfræðings, sbr. heimild í 2. mgr. 4. gr. reglugerðar nr. 766/2006.

Af álitsbeiðni má ráða að álitsbeiðendur telja að ABS bremsubúnaður bifreiðarinnar hafi verið haldin galla sem seljandi beri ábyrgð á. Þessu til stuðnings benda álitsbeiðendur á að umræddur búnaður eigi að endast lengur en í þau þrjú ár sem hann gerði og því haldinn galla.

Samkvæmt þeim upplýsingum sem kæruneftndinni hafa borist keyptu álitsbeiðendur umrædda bifreið af öðrum af öðrum aðila en seljanda en hins vegar seldi seljandi umrædda bifreið í upphafi. Kemur þá til álita hvort kröfu sé beint að réttum aðila í máli þessu. Hvað þetta varðar bendir kæruneftndin á að samkvæmt 1. mgr. 35. gr. neytendakaupalaga er neytanda heimilt að bera fram gallakröfu sína á hendur seljanda fram gegn fyrri söluaðila ef sams konar krafa vegna gallans verður höfð uppi af seljanda eða öðrum sem öðlast hefur hlutinn frá fyrri söluaðila. Um þetta ákvæði er nánar fjallað í athugasemdum í frumvarpi því sem varð að neytendakaupalagögum, en þar segir orðrétt eftirfarandi:

1. mgr., sem er í samræmi við ákvæði 2. mgr. 84. gr. kaupalaga, veitir neytanda almenna heimild til að gera kröfu vegna galla á hendur fyrri söluaðila þannig að neytandinn gengur inn í rétt seljanda. Ekki er gerð nein krafa um það að seljandinn framselji neytanda kröfu sína. Í ákvæðinu er þó að finna ákvæðin skilyrði fyrir því að neytandi geti gert slíka kröfu.

Í fyrsta lagi takmarkast ákvæðið við kröfu vegna galla á söluhlut og á því ekki við í öðrum tilvikum þar sem bótakrafa getur skapast, t.d. þegar um kröfu vegna greiðsludráttar er að ræða.

Í öðru lagi er það skilyrði fyrir beitingu ákvæðisins að seljandi eða annar sem öðlast hefur söluhlut frá fyrri söluaðila geti gert sams konar kröfu vegna gallans. Réttur neytanda getur því verið minni á hendur fyrri söluaðila en gagnvart seljandanum, t.d. á grundvelli ábyrgðarleysisákvæðis eða söluskilmála við fyrri sölu. Krafa neytanda á hendur fyrri söluaðila getur einnig náð lengra en krafan á hendur seljandanum. Þetta getur t.d. átt við í því tilviki þegar neytandinn hefur keypt hlutinn með fyrirvara sem ekki gildi við fyrri sölu. Með orðalaginu „sams konar krafa“ er bæði verið að vísa til eðlis kröfu og umfangs. Krafa á hendur fyrri söluaðila verður aðeins borin fram að því marki sem fyrri söluaðili ber ábyrgð á galla gagnvart seljanda. Bæði krafa um afslátt og skaðabætur við riftun getur verið hærri í hendi neytanda en í hendi seljanda. Mismuninn verður neytandinn í slíkum tilvikum að reyna að fá hjá öðrum, t.d. seljandanum.

Það hver telst fyrri söluaðili er metið út frá neytandanum. Sá sem selt hefur seljandanum hlutinn, eftir atvikum heildsali eða framleiðandi, telst því fyrri söluaðili samkvæmt ákvæðinu.

Með vísan til þessa er því álitbeiðendum heimilt í máli þessu að beina kröfu sinni að fyrri seljanda, í þessu tilviki Heklu ehf. Að mati kæruneftndarinnar er kröfu í máli þessu því beint að réttum aðila.

Í 15. gr. neytendakaupalaga er kveðið á um það hverja eiginleika söluhlutur eigi að hafa. Segir þar m.a. eftirfarandi í 1. og 2. mgr.:

Söluhlutur skal, hvað varðar tegund, magn, gæði, aðra eiginleika og innþökkun, fullnægja þeim kröfum sem leiðir af samningi.

Ef annað leiðir ekki af samningi skal söluhlutur:

- a. henta í þeim tilgangi sem sambærilegir hlutir eru venjulega notaðir til;
- b. hafa þá eiginleika til að bera sem neytandinn mátti vænta við kaup á slíkum söluhlut að því er varðar endingu og annað;
- c. henta í ákveðnum tilgangi sem seljandinn vissi eða mátti vita um þegar kaup voru gerð, nema leiða megi af atvikum að neytandi hafi ekki byggt á sérþekkingu seljanda og mati hans eða hafi ekki haft sanngjarna ástæðu til þess;

Ef söluhlutur fullnægir ekki framangreindum skilyrðum, einu eða fleirum, telst hann gallaður samkvæmt a-lið 1. mgr. 16. gr. neytendakaupalaga. Í því tilviki að söluhlutur reynist gallaður, og gallinn er hvorki sök neytanda né stafar af aðstæðum sem hann varðar, sbr. ákvæði í 1. mgr. 26. gr. neytendakaupalaga, á neytandinn rétt á úrbótum af hálfu seljanda, þ.á m. að hann gerir við galla á sinn kostnað, sbr. b-lið málsgreinarinnar.

Komi fram galli á söluhlut verður neytandi að tilkynna seljanda innan ákveðinna tímamarka að hann muni bera fyrir sig galla á söluhlutnum en geri hann það ekki glatar hann rétti gagnvart seljanda vegna gallans. Í 27. gr. neytendakaupalaga er kveðið á um þessi tímamörk. Þar segir m.a.:

Ef söluhlutur er gallaður ber neytanda að tilkynna seljanda um að hann muni bera gallann fyrir sig án ástæðulauss dráttar frá því að hann varð galla var eða mátti verða hans var. Frestur neytanda til að leggja fram kvörtun er aldrei styttri en tveir mánuðir frá því að hann varð galla var.

Ef neytandi leggur ekki fram kvörtun innan tveggja ára frá þeim degi er hann veitti söluhlut viðtöku getur hann ekki borið gallann fyrir sig síðar. Ef söluhlut, eða hlutum hans, er ætlaður verulega lengri endingartími en almennt gerist um söluhluti er frestur til að bera fyrir sig galla fimm ár frá því að hlutum var veitt viðtaka. Þetta gildir ekki ef seljandi hefur í ábyrgðaryfirlýsingu eða öðrum samningi tekið á sig ábyrgð vegna galla í lengri tíma.

Í gögnum málsins kemur fram að umrædd bifreið var nýskráð þann 17. ágúst 2007. Viðgerð á bifreiðinni var framkvæmd af seljanda um vorið 2011 og lauk þeirri viðgerð 5. maí s.á., þ.e. sá dagur er útgáfudagur reiknings fyrir umrædda viðgerð og má gera ráð fyrir því að álitsbeiðendur hafi um það leyti kvartað vegna þeirrar bilunar.

Samkvæmt fyrirliggjandi upplýsingum er verksmiðjuábyrgð framleiðanda bílsins 36 mánuðir. Við útgáfudag reiknings vegna framangreindrar viðgerðar var bifreiðin alls um 44 mánaða gömul og ekin alls 60.590 km. Kæruneftndinni þykir hins vegar rétt að taka hér fram að þau viðmið sem framleiðandi söluhlutar setur um ábyrgð sína vegna galla á söluhlutum geta ekki takmarkað þann rétt sem neytandi á gagnvart þeim er selt hefur honum hlutinn hér á landi þegar kaupin falla undir neytendakaupalög, en þau lög eru óundanþæg, sbr. 1. málslíð 1. mgr. 3. gr.

Það er álit kæruneftndarinnar að við kaupin hafi álitsbeiðendur mátt vænta þess, sbr. b-lið 2. mgr. 15. gr. neytendakaupalaga, að umræddur ABS bremsubúnaður entist lengur án þess að bila með þeim hætti sem raunin varð. Ekkert er komið fram um að notkun bifreiðarinnar hafi verið með þeim hætti að hún hafi leitt til þess að umræddur búnaður bilaði og ekki verið sýnt fram á að álitsbeiðendur hafi ekki fært bifreið sína til þjónustusköðunar eða orsakað með einhverjum hætti þá bilun sem hér um ræðir.

Eins og fram hefur komið barst kæruneftndinni ekki athugasemdir seljanda þrátt fyrir að honum hafi verið veittur kostur á að koma á framfæri athugasemdum við álitsbeiðnina og verður því álit kæruneftndarinnar gefið samkvæmt þeim gögnum sem liggja fyrir í málinu, þ.e. álitsbeiðni og athugasemdir sérfræðings þess sem nefndin hefur leitað til. Þar sem seljandi hefur

ekki látið málið til sín taka fyrir nefndinni er því ekkert fram komið um að umræddur ABS bremsubúnaður hafi ekki verið haldinn göllum.

Það er því álit kærufndarinnar að bifreiðin hafi verið haldin galla í skilningi þeirra ákvæða 15. og 16. gr. neytendakaupalaga sem rakin eru að framan.

Eins og fyrr er rakið er bilaði ABS bremsubúnaðurinn þegar bifreið álitsbeiðenda var rétt um fjögurra ára gömul og hafði þá verið ekið um 61.000 km. á þeim tíma. Það er álit kærufndarinnar að ætla verði ABS bremsubúnaði í bifreið verulega lengri endingartíma, í skilningi ákvæðis 2. másl. 2. mgr. 27. gr. laga nr. 48/2003, en raunin varð með umræddan bremsubúnað í bifreið álitsbeiðenda. Það er því álit kærufndarinnar að kvörtunarfrestur vegna bilunarinnar sé 5 ár, sbr. 2. másl. 2. mgr. 27. gr. neytendakaupalaga sem rakin er að hluta hér að framan. Því hafi kvörtun álitsbeiðenda komið fram í tæka tíð. Þessi niðurstaða leiðir til þess að seljanda ber að greiða álitsbeiðendum kostnað við viðgerð á umræddum ABS bremsubúnaði. Samkvæmt reikningi seljanda frá 5. maí 2011 kostaði umrædd viðgerð 146.482 kr. sem seljanda ber að greiða álitsbeiðendum.

VI Álitsorð

Seljanda, Y ber að greiða álitsbeiðendum, X og Z, 146.482 kr.

Áslaug Árnadóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Lárus M.K. Ólafsson